

Identificació de l'expedient

Resolució del procediment sancionador núm. PS 73/2024, referent a l'Institut Municipal d'Urbanisme de l'Ajuntament de Barcelona.

Antecedents

1. En data 29/05/2023, va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades una denúncia contra l'Institut Municipal d'Urbanisme de l'Ajuntament de Barcelona (IMU), amb motiu d'un presumpte incompliment de la normativa sobre protecció de dades personals.

En concret, la persona denunciant exposava que, en data (...), (...) de Serveis de Gestió Urbanística de l'IMU "va difondre", a totes les persones treballadores d'aquesta Direcció, "el contingut" de la resolució per la qual es van arxivar les diligències informatives que la Gerència de l'IMU havia iniciat, sense que les persones destinatàries fossin persones interessades en l'expedient.

Juntament amb la denúncia, la persona denunciant aportava la documentació següent:

- Còpia del correu electrònic enviat el dia (...), a les (...) hores, per la Direcció de Serveis de Gestió Urbanística de l'IMU a diverses persones destinatàries, amb l'assumpte "comunicat". Se les informava que la Gerència de l'IMU havia resolt posar fi a l'expedient de diligències d'informació obert arran d'uns fets produïts en aquesta Direcció. Hi adjuntava el document "Resolució.pdf".
 - Còpia del document "Resolució.pdf", que conté les dades personals de persones físiques sense anonimitzar (el cognom de la persona que va denunciar els fets investigats per l'IMU i el nom i cognoms de la persona investigada).
2. L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia (núm. IP 281/2023), per determinar si els fets eren susceptibles de motivar la incoació d'un procediment sancionador, d'acord amb el que preveuen l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, i l'article 55.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPAC).
 3. En aquesta fase d'informació, en data 01/12/2023 es va requerir l'IMU perquè informés sobre la base jurídica que legitimaria l'enviament del document "Resolució.pdf" a totes les persones treballadores de la Direcció de Serveis de Gestió Urbanística de l'IMU, sense anonimitzar les dades personals de les persones afectades que hi figuren.
 4. En data 14/12/2023, l'IMU va respondre el requeriment amb un escrit en què, en síntesi, exposava el següent:
 - Que les persones afectades són treballadores d'un dels departaments de la Direcció de Serveis de Gestió Urbanística de l'IMU.

- Que, en data (...), la persona que va denunciar els fets investigats per l'IMU havia enviat un correu electrònic a la Direcció de Serveis de Gestió Urbanística, amb còpia als superiors jeràrquics (la Direcció d'Urbanisme i la Gerència de l'IMU). En aquest missatge feia unes manifestacions sobre la persona investigada.
- Que la persona denunciada, “en els següents dies, va mostrar i va comentar l'esmentat correu amb varis treballadors i treballadores” de la Direcció assenyalada, de manera que “era públic i notori entre el personal” que havia fet unes manifestacions contra la persona investigada.
- Que la gerència de l'IMU va obrir un expedient de diligències informatives, a fi de determinar si els fets denunciats eren certs o no.
- Que, en el marc de les diligències informatives descrites, la persona que havia denunciat els fets i la persona investigada van ser escoltades. Així mateix, van ser citades per declarar com a testimonis diverses persones treballadores de la direcció.
- Que, “paral·lelament, i a fi de donar resposta als rumors i a la situació de desconcert”, la Gerència de l'IMU va convocar les persones treballadores de la Direcció “a una reunió presencial. En aquesta reunió, es va posar de manifest, sense entrar en més detalls, que s'havien produït uns fets molt greus i que s'aplicarien els protocols establerts per l'Ajuntament a fi d'aclarir-los. També, que s'adoptarien les mesures organitzatives adients per garantir el bon funcionament del departament afectat.
- Que “les diligències informatives tramitades sota l'expedient núm. (...) van concloure amb la resolució del Gerent de l'IMU del (...), en què es va acordar l'arxiu del mateix, perquè no havia quedat acreditada la veracitat de les acusacions formulades.”
- Que es va entendre que “s'havia de reparar el dany causat a l'honor” de la persona investigada, “posant en coneixement” de les persones treballadores de la Direcció “que, un cop efectuada la corresponent investigació, no s'havia provat que aquesta treballadora hagués comés cap delictes. Actuant en aquest sentit de forma anàloga (salvant les diferències), amb el que preveu l'article 216 del Codi Penal, el qual estableix que en el cas dels delictes d'injúries i calúmnies, la reparació del dany causat inclourà la publicació i divulgació de la sentència condemnatòria per idèntics mitjans a través dels quals fos publicitada la injúria o la calúmia.”
- Que, en conseqüència, en data (...) la Direcció de Serveis de Gestió Urbanística va enviar un correu electrònic a les persones treballadores d'aquesta Direcció, amb còpia als superiors jeràrquics (la Direcció d'Urbanisme i la Gerència de l'IMU).
- Que “en l'enviament de l'esmentat correu es van tenir en compte les següents consideracions”:
 - Que “es va obtenir el consentiment de la víctima de l'acusació indeguda.”
 - Que “es van esborrar de la resolució adjuntada les dades relatives a domicilis particulars.”

- Que “no es va entrar a explicar quines eren les manifestacions realitzades (...) sinó que es va fer remissió als fets molt greus que havia comentat el Gerent de l'IMU a la reunió de (...), en la que van estar presents tots els destinataris del correu, i en la qual tampoc es van detallar quins eren els esmentats fets.”
5. En data 04/09/2024, la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades va acordar iniciar un procediment sancionador contra l'Institut Municipal d'Urbanisme de l'Ajuntament de Barcelona, per una presumpta infracció prevista a l'article 83.5.a, en relació amb l'article 5.1.f, tots ells del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades (RGPD).
 6. Aquest acord d'iniciació es va notificar a l'entitat imputada en data 16/09/2024.
 7. A l'acord d'iniciació es concedia a l'entitat imputada un termini de 10 dies hàbils per formular al·legacions i proposar la pràctica de proves que considerés convenientes per defensar els seus interessos.
 8. En dates 01/10/2024 i 02/10/2024, l'entitat imputada va formular al·legacions a l'acord d'iniciació, que s'aborden a l'apartat 2 dels fonaments de dret. Juntament amb el seu escrit, l'entitat imputada aportava documentació diversa.
 9. En data 08/11/2024, la persona instructora d'aquest procediment va formular una proposta de resolució per la qual proposava que la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades declarés que l'Institut Municipal d'Urbanisme de l'Ajuntament de Barcelona havia incorregut en una infracció prevista a l'article 83.5.a en relació amb l'article 5.1.f, tots ells de l'RGPD.
 10. Aquesta proposta de resolució es va notificar en data 08/11/2024 i es concedia un termini de 10 dies per formular al·legacions.
 11. En data 22/11/2024, l'entitat imputada va presentar un escrit d'al·legacions a la proposta de resolució.

Fets provats

En data (...), (...) de Serveis de Gestió Urbanística de l'IMU va enviar un correu electrònic a les persones treballadores d'aquesta unitat, en el qual adjuntava el document de notificació adreçat a una de les parts interessades en un expedient de diligències d'informació. En el document s'identifica dues persones treballadores de la unitat, a través del seu nom i/o cognoms. No hi ha cap raó que justifiqui aquesta comunicació de dades personals a les persones que no eren part interessada en l'expedient.

Fonaments de dret

1. Són d'aplicació a aquest procediment el que preveuen l'LPAC i l'article 15 del Decret 278/1993, segons el que preveu la DT 2a de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de

l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades. De conformitat amb els articles 5 i 8 de la Llei 32/2010, la resolució del procediment sancionador correspon a la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2. L'entitat imputada ha formulat al·legacions tant a l'acord d'iniciació com a la proposta de resolució.

Cal indicar que les manifestacions que l'IMU ha fet sobre la proposta de resolució no són noves al·legacions tendents a desvirtuar els fets imputats -ara ja, fets provats-, ni la seva qualificació jurídica, sinó que el seu objectiu és matisar el redactat de l'apartat "fets provats", i reiterar les manifestacions que va fer en la fase d'informació prèvia i les al·legacions que va presentar davant l'acord d'iniciació. Concretament, sobre l'arxivament de la notificació de la violació de seguretat de les dades núm. (...), la responsabilitat de l'IMU i les actuacions que aquest va duu a terme arran de l'incident descrit.

2.1 Sobre el redactat de l'apartat de fets provats

En el seu escrit d'al·legacions a la proposta de resolució, l'IMU insistia en què el correu electrònic controvertit el va enviar (...) de Serveis de Gestió Urbanística de l'IMU i que el document que s'annexava al correu no era la resolució original de l'expedient, malgrat que el document s'anomenés "Resolució". Aquest document era l'ofici de notificació que es va enviar a una de les parts interessades en l'expedient.

L'entitat adduïa que aquest document havia "sortit de l'àmbit i poder de disposició de l'IMU", quan el remitent del correu electrònic de (...) el va enviar a terceres persones.

En conseqüència, l'IMU demanava que s'incorporés a "la relació de fets provats que el correu remès (...) de serveis de la gerència urbanística annexava un document que no estava a disposició" de l'entitat.

Respecte d'això, es modifica la redacció de l'apartat dels "fets provats" de la manera següent:

- on diu "la Direcció de Serveis de Gestió Urbanística de l'IMU" ha de dir "(...) de Serveis de Gestió Urbanística de l'IMU".
- on diu el document "Resolució.pdf" ha de dir el document "de notificació adreçat a una de les parts interessades en un expedient de diligències d'informació."

La modificació del redactat no desvirtua els fets imputats a l'IMU, ni la seva qualificació jurídica, pels motius que es descriuen en els apartats 2.2 i 2.3 dels fonaments de dret d'aquesta resolució.

2.2 Sobre l'arxivament de la notificació de la violació de seguretat de les dades

En l'escrit d'al·legacions, l'IMU manifestava que a la proposta de resolució no s'aclareix "la incongruència" del pronunciament de l'Autoritat en el procediment sancionador núm. PS 73/2024 i de "l'arxivament de la notificació de la violació de seguretat de les dades núm. (...)."

L'IMU adduïa que els fets que havien donat lloc a l'expedient NVS eren els mateixos que els que es consideren fets provats en aquest procediment sancionador: "la tramesa d'un correu electrònic que contenia dades identificatives de terceres persones, parts interessades en un expedient de diligències informatives."

L'IMU demanava que s'arxivessin les actuacions sancionadores, en consonància amb el criteri de la resolució d'arxivament de l'expedient NVS. També, per la manca de responsabilitat de l'IMU en els fets relatius a l'enviament del correu electrònic controvertit.

Cal partir de la premissa que aquest procediment sancionador s'inicia arran d'una denúncia i no per la notificació de la violació de seguretat. En efecte, els fets descrits en la denúncia i en la notificació de la violació de seguretat coincideixen en la **revelació no autoritzada de la informació personal referent a un expedient de diligències informatives**, que es va produir per l'enviament del correu electrònic que contenia les dades identificatives (nom i cognoms) de la persona que havia denunciat els fets investigats i de la persona investigada.

En primer lloc, cal indicar que l'article 4.12 de l'RGPD determina que: "a efectos del presente Reglamento se entenderá por: 12) «violación de la seguridad de los datos personales»: toda violación de la seguridad que ocasione la destrucción, pérdida o alteración accidental o ilícita de datos personales transmitidos, conservados o tratados de otra forma, **o la comunicación o acceso no autorizados a dichos datos.**"

El considerant 85 de l'RGPD estableix que: "las violaciones de la seguridad de los datos personales pueden entrañar daños y perjuicios físicos, materiales o inmateriales para las personas físicas, como pérdida de control sobre sus datos personales o restricción de sus derechos, discriminación, usurpación de identidad, pérdidas financieras, reversión no autorizada de la seudonimización, daño para la reputación, **pérdida de confidencialidad de datos sujetos al secreto profesional**, o cualquier otro perjuicio económico o social significativo para la persona física en cuestión."

Vist això, una violació de seguretat de les dades és qualsevol incident de seguretat que condueix a la destrucció, pèrdua, alteració, accés o **revelació no autoritzada de dades personals (pèrdua de la confidencialitat)**.

En el seu escrit d'al·legacions a la proposta de resolució d'aquest procediment sancionador, l'IMU defensava que el remitent del correu electrònic (que tenia un càrrec dins l'organització) no estava autoritzat per difondre a terceres persones la informació personal de les persones afectades en l'expedient descrit ("no li va encomanar en cap moment la realització d'aquest tipus de tasca ni consta enlloc que li autoritzés a dur-la a terme"). Per tant, la persona va actuar sense que el responsable del tractament (l'IMU) l'hagués autoritzat per fer aquesta actuació.

El considerant 85 de l'RGPD determina que: "tan pronto como el responsable del tratamiento tenga conocimiento de que se ha producido una violación de la seguridad de los datos personales, **el responsable debe**, sin dilación indebida y, de ser posible, a más tardar 72 horas después de que haya tenido constancia de ella, **notificar la violación de la seguridad de los datos personales a la autoridad de control competente**, a menos que el responsable pueda demostrar, atendiendo al principio de

responsabilidad proactiva, la improbabilidad de que la violación de la seguridad de los datos personales entrañe un riesgo para los derechos y las libertades de las personas físicas.”

En relació amb l'obligació de notificar la violació a l'Autoritat, l'article 33 de l'RGPD estableix que: “1. **En caso de violación de la seguridad de los datos personales, el responsable del tratamiento la notificará a la autoridad de control competente** de conformidad con el artículo 55 sin dilación indebida y, de ser posible, a más tardar 72 horas después de que haya tenido constancia de ella, a menos que sea improbable que dicha violación de la seguridad constituya un riesgo para los derechos y las libertades de las personas físicas. Si la notificación a la autoridad de control no tiene lugar en el plazo de 72 horas, deberá ir acompañada de indicación de los motivos de la dilación.”

Així, el responsable del tractament que pateix una violació de seguretat ha de notificar-la a l'autoritat de control competent (en aquest cas, l'APDCAT) sense dilació indeguda i, en tot cas, en un termini màxim de 72 hores des que n'hagi tingut constància. Això, tret que sigui improbable que la violació constitueixi un risc o dany per als drets i llibertats de les persones titulars de les dades compromeses.

A més, el considerant 86 de l'RGPD determina que: “**El responsable del tratamiento debe comunicar al interesado sin dilación indebida la violación de la seguridad de los datos personales en caso de que puede entrañar un alto riesgo para sus derechos y libertades, y permitirle tomar las precauciones necesarias.** La comunicación debe describir la naturaleza de la violación de la seguridad de los datos personales y las recomendaciones para que la persona física afectada mitigue los potenciales efectos adversos resultantes de la violación. (...)”

En relació amb l'obligació de comunicar la violació de seguretat a l'interessat, l'article 34 de l'RGPD estableix que: “1. Cuando sea probable que la violación de la seguridad de los datos personales entrañe un alto riesgo para los derechos y libertades de las personas físicas, **el responsable del tratamiento la comunicará al interesado sin dilación indebida.**”

Per tant, a més de notificar la violació de seguretat a l'APDCAT, l'entitat responsable que tracta les dades també l'ha de comunicar sense dilació indeguda a les persones afectades, quan sigui probable que la violació comporti un alt risc (danys importants o greus) per als drets de les persones interessades.

Aquest fet va suposar la pèrdua de confidencialitat d'una informació personal (dades identificatives) que s'ha de tractar amb especial reserva, perquè està relacionada amb un expedient de diligències d'informació i pot afectar l'esfera íntima i privada de les persones afectades.

Tal com s'assenyala en la proposta de resolució, en aquest cas l'IMU va dur a terme diverses actuacions arran de l'incident descrit:

- Informar els recursos humans i el delegat de protecció de dades de l'Ajuntament sobre l'enviament d'un correu electrònic que contenia les dades identificatives (nom i

cognoms) de terceres persones, parts interessades en un expedient de diligències d'investigació.

- Notificar la violació de seguretat davant l'APDCAT (NVS (...)).
- Comunicar l'incident a les persones afectades.
- Advertir el remitent del correu electrònic que aquesta conducta vulnera la normativa de protecció de dades personals.
- Advertir a les persones destinatàries del correu electrònic que no poden fer ús de la informació que se'ls va comunicar per error.
- Recordar a les persones treballadores que hi ha una acció formativa de protecció de dades en l'espai virtual d'autoaprenentatge de l'organització.

Un cop analitzades aquestes actuacions, l'APDCAT va arxivar la notificació de la violació de seguretat de les dades i va donar per finalitzada la instrucció de les actuacions que hi estaven vinculades, perquè va considerar que l'IMU havia complert de manera adequada **l'obligació de notificar la violació a l'Autoritat (art. 33 RGPD) i, també, la de comunicar-la a les persones afectades (art. 34 RGPD), titulars de les dades contingudes al correu electrònic.**

No es va iniciar un procediment sancionador arran de la notificació de la violació de seguretat perquè es va considerar que l'IMU no havia vulnerat l'obligació de notificar la violació a l'Autoritat, ni la de comunicar-la a les persones afectades per l'incident relatiu a la revelació no autoritzada de dades personals a terceres persones (article 83.4.a, en relació amb els articles 33 i 34, tots ells de l'RGPD).

Tal com s'indica als antecedents, l'APDCAT va obrir una fase d'informació prèvia arran de la denúncia dels fets relatius a la revelació no autoritzada a terceres persones de la informació personal relativa a les persones afectades per l'expedient de diligències d'informació. I, finalment, va incoar aquest procediment sancionador contra l'IMU, només per la vulneració del principi de confidencialitat (article 83.5.a, en relació amb l'article 5.1.f, tots ells de l'RGPD) i no per l'incompliment de la notificació de la violació de seguretat, ja que l'IMU ja l'havia notificat a l'APDCAT.

2.3 Sobre la responsabilitat de l'IMU i les actuacions que va dur a terme arran de l'incident

Tal com s'indica en la proposta de resolució i en l'apartat anterior d'aquesta resolució, en aquest procediment sancionador s'imputa la revelació no autoritzada a terceres persones de les dades identificatives de les persones afectades en un expedient de diligències d'informació iniciat per la Gerència de l'IMU (art. 5.1.f RGPD).

Sobre això, cal indicar que l'IMU (responsable del tractament) i totes les persones que intervinguin en qualsevol fase del tractament estan obligades a complir el deure de confidencialitat respecte d'aquestes dades (article 5.1 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals, LOPDGD).

L'article 70 de l'LOPDGDD preveu que la responsabilitat per les infraccions de la normativa de protecció de dades recau, entre d'altres, sobre els responsables o encarregats dels tractaments, i no sobre els seus empleats. En relació amb això, la sentència del Tribunal Suprem núm. 188/2022, de 15/02/2022, determina el següent:

“(…) Por último, resulta oportuno recordar que las personas jurídicas responden por la actuación de sus empleados o trabajadores. No se establece por ello una responsabilidad objetiva, pero si es trasladable a la persona jurídica la falta de diligencia de sus empleados, en tal sentido STC 246/1991, de 19 de diciembre f j 2. Este Tribunal Supremo en su STS nº 196/2020, de 15 de febrero de 2021 (rec.1916/2020) ha tenido ocasión de abordar la responsabilidad de una Administración por incumplimiento del deber de seguridad de los datos personales por actos propios de empleados. En ella se compartía el parecer de la Sala de instancia cuando afirmaba que ‘[...] la responsabilidad de la Administración titular y encargada del fichero [Ayuntamiento de ...] no puede excusarse en su actuación diligente, separadamente de la actuación de sus empleados o cargos, sino que es la actuación "culpable" de éstos, consecuencia de la violación de las mencionadas obligaciones de protección del carácter reservado de los datos personales la que fundamenta la responsabilidad de la primera en el ámbito sancionador de cuya aplicación se trata; por actos "propios" de sus empleados o cargos, no de terceros[...]’. Añadiéndose más adelante que ‘Lo anterior no significa, claro es que estamos proyectando sobre el Ayuntamiento recurrente un principio de responsabilidad objetiva, ni que se vulnere el principio de presunción de inocencia, ni que demos por buena una suerte de inversión de la carga de la prueba. Sencillamente su-cede que, estando admitida en nuestro Derecho Administrativo la responsabilidad directa de las personas jurídicas, a las que se reconoce, por tanto, capacidad infractora, el elemento subjetivo de la infracción se plasma en estos casos de manera distinta a como sucede respecto de las personas físicas de manera que, como señala la doctrina constitucional que antes hemos reseñado -SSTC 246/1991, de 19 de diciembre (F.J. 2) y 129/2003, de 30 de junio (F.J. 8)- la reprochabilidad directa deriva del bien jurídico protegido por la norma que se infringe y la necesidad de que dicha protección sea realmente eficaz y por el riesgo que, en consecuencia, debe asumir la persona jurídica que está sujeta al cumplimiento de dicha norma’.
(...)”

En la proposta de resolució s'indica que el tractament de dades descrit recau dins l'àmbit competencial de l'Autoritat, i que la comissió de la infracció del principi de confidencialitat és materialment atribuïble a una persona concreta que, en el moment dels fets, prestava serveis i tenia un càrrec dins l'organització de l'IMU.

Respecte d'això, en l'escrit d'al·legacions a la proposta de resolució, l'IMU manifestava que el document (ofici de notificació) que es va enviar per correu electrònic a terceres persones havia sortit de l'àmbit i poder de disposició de l'IMU. Assenyalava que el document només podia tenir origen en la persona afectada a qui s'adreçava.

L'IMU defensava que, en aquest cas, “no s'ha produït la infracció de custòdia de documentació” per part del responsable del tractament. I que en la proposta de resolució no s'havia fet el judici de culpabilitat que acredités que s'havien “incomplert els deures de

supervisió, vigilància i control” que exigeix l’article 31 *bis* de la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (CP), de la manera següent (la negreta és de l’Autoritat):

“1. En els supòsits que preveu aquest Codi, les persones jurídiques són penalment responsables:

a) Dels delictes comesos en nom o per compte d’aquestes, i en el seu benefici directe o indirecte, pels seus representants legals o per aquells que, actuant individualment o com a integrants d’un òrgan de la persona jurídica, estan autoritzats per prendre decisions en nom de la persona jurídica o ostenten facultats d’organització i control dins d’aquesta.

b) Dels delictes comesos, en l’exercici d’activitats socials i per compte i en benefici directe o indirecte d’aquestes, pels qui, estant sotmesos a l’autoritat de les persones físiques que esmenta el paràgraf anterior, han pogut realitzar els fets perquè aquells han **incomplert greument els deures de supervisió, vigilància i control de la seva activitat ateses les circumstàncies concretes del cas.** (...)”

En primer lloc, en la proposta de resolució i, també, en l’apartat 2.2 d’aquesta resolució, **s’analitzen i es valoren molt positivament les mesures que l’IMU va adoptar per solucionar i mitigar els riscos de l’incident** que va produir la pèrdua de la confidencialitat de les dades, així com per evitar que es torni a produir un incident d’aquestes característiques.

No obstant això, en la proposta de resolució ja es va assenyalar que les mesures preses per corregir els efectes de la infracció o impedir que es cometin futures infraccions d’aquesta naturalesa no desvirtuen els fets imputats, ni en modifiquen la qualificació jurídica; tot i això, sí que poden desplegar efectes a l’hora de determinar si escau o no requerir mesures correctores, tal com consta en el fonament de dret 7è d’aquesta resolució.

En segon lloc, en la proposta de resolució i en aquesta resolució, **també s’analitzen les circumstàncies que l’entitat ja va al·legar davant l’acord d’iniciació sobre: 1) el canal de comunicació a través del qual es va enviar el correu electrònic i 2) les dades personals que es van comunicar a terceres persones.**

L’IMU manifestava que el correu electrònic que contenia informació personal de terceres persones (nom i cognoms), el va enviar (...) de Serveis de Gestió Urbanística, fent servir el seu correu corporatiu, no realitzant-se cap comunicació per mitjà del canal ordinari de comunicacions de l’Institut ((...)).

En aquest sentit, considerava que l’enviament del missatge des del correu corporatiu, “correu personal” assignat al remitent, refermava la idea que “era una actuació pròpia” del remitent i no de l’IMU, atès que no l’havia autoritzat ni li havia donat indicacions per fer aquest tractament.

A banda d’això, l’IMU insistia que les dades personals que es van comunicar a terceres persones són les dades identificatives de dues persones afectades en l’expedient de diligències d’informació, que constaven en l’ofici de notificació de la resolució

d'arxivament de l'expedient descrit. Aquest document no contenia la informació sobre els fets investigats.

De la informació que consta en l'expedient, es desprèn que el remitent va signar el correu electrònic, indicant el càrrec que ocupava dins l'organització de l'IMU i les seves dades de contacte professional (adreça postal de l'IMU i adreça electrònica corporativa amb domini @bcn.cat). El missatge es va enviar a les adreces corporatives dels destinataris (@bcn.cat). Per tant, una vegada analitzada aquesta informació en conjunt, es conclou que el correu controvertit es va enviar als treballadors en un entorn professional i corporatiu. I que la informació revelada feia referència a un expedient de diligències d'informació tramitat per l'entitat.

Cal indicar que l'obligació general de confidencialitat és complementària dels deures de secret professional. Aquestes obligacions subsisteixen fins i tot després d'haver finalitzat la relació laboral amb el responsable del tractament (art. 5.2 i 5.3 LOPDGDD). L'IMU és el responsable dels actes comesos pels seus treballadors i per les persones que tenen un càrrec dins l'organització. Això, amb independència que la informació s'hagi revelat des d'una adreça electrònica professional i no des del canal de comunicació que utilitza l'organització per comunicar-se oficialment amb els seus treballadors.

El fet de tenir el consentiment d'una de les persones afectades (la persona investigada), o que el document l'hagi facilitat una de les afectades, no exonera del deure de mantenir la confidencialitat de la informació. Tampoc el fet que la identitat de la persona investigada i de la persona que havia denunciat els fets investigats fos "públic i notori" entre les persones treballadores.

Durant la tramitació del procediment sancionador no s'ha constatat cap motiu o circumstància que justifiqui la necessitat de revelar directament la identitat (nom i cognoms) de les persones afectades en l'expedient a terceres persones que no eren part interessada.

En tercer lloc, escau analitzar la resta de circumstàncies que l'IMU va al·legar davant la proposta resolució.

Entre d'altres coses, l'IMU adduïa que el remitent del correu electrònic tenia "coneixements específics en matèria de protecció de dades" i estava sotmès al codi ètic i de conducta de l'Ajuntament de Barcelona. Aquest codi imposa "una sèrie de deures específics en relació amb la transparència i l'accés a la informació pública", com ara "mantenir la confidencialitat i reserva respecte de la informació obtinguda per raó del càrrec; no buscar l'accés a informació que no li correspon tenir; ni fer mal ús de la informació de la qual pren coneixement a conseqüència de l'exercici de les seves funcions o competències". I preveu, també, un règim sancionador. A més, l'IMU compta amb un pla de mesures antifrau propi i que està adherit al pla de l'Ajuntament de Barcelona.

Cal assenyalar que el codi de conducta dels alts càrrecs és una de les obligacions de la Llei de 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern que incorpora el títol V, dedicat al bon govern.

L'obligació de fer un pla de mesures antifrau (PMA) neix de l'Ordre del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de recuperació, transformació i resiliència, i s'aplica a qualsevol administració que executi fons europeus.

L'IMU està subjecte al règim sancionador previst a la normativa de protecció de dades (art. 77 LOPDGDD). En aquest cas, escau atribuir-li la responsabilitat per la infracció de la normativa de protecció de dades, atès que la persona que va materialitzar la infracció del principi de confidencialitat tenia un càrrec dins l'organització de l'IMU en el moment dels fets, i es va adreçar a les persones treballadores a través d'un entorn professional i corporatiu que estaria sota l'autoritat del responsable del tractament (l'IMU).

2.4 Sobre la tipificació de les infracció imposada

Finalment, en la proposta de resolució s'assenyala que la tipificació i la qualificació de les infraccions no recau sobre aquesta Autoritat, que es limita a aplicar el que preveu la normativa vigent. Així, és a l'RGPD on consten tipificades les infraccions. En aquest cas, la vulneració del principi de confidencialitat (art. 5.1.f RGPD) constitueix una infracció de l'article 83.5.a de l'RGPD.

Pel que fa a la qualificació de les infraccions, consta a l'LOPDGDD dividides en: lleus, greus o molt greus. Tal com s'exposarà en detall a l'apartat següent, l'article 72.1.i de l'LOPDGDD qualifica la infracció relativa a la vulneració del principi de confidencialitat (art. 83.5.a RGPD, en relació amb l'art. 5.1.f RGPD) com a molt greu.

En conseqüència, no pot prosperar l'al·legació de l'entitat en què mostra la seva disconformitat amb la qualificació dels fets denunciats com a infracció molt greu (art. 83.5.a RGPD).

3. En relació amb els fets descrits a l'apartat de fets provats, relatius al principi de confidencialitat, cal acudir a l'article 5.1.f de l'RGPD, que preveu el següent:

“1. Los datos personales serán: (...)

f) tratados de tal manera que se garantice una Seguridad adecuada de los datos personales, incluida la protección contra el tratamiento no autorizado o ilícito y contra su pérdida, destrucción o daño accidental, mediante la aplicación de medidas técnicas u organizativas apropiadas (integridad y confidencialidad).”

Per altra banda, l'article 5 de l'LOPDGDD regula el deure de confidencialitat en els termes següents:

“1. Els responsables i encarregats del tractament de dades així com totes les persones que intervinguin en qualsevol fase d'aquest estan subjectes al deure de confidencialitat a què es refereix l'article 5.1.f del Reglament (UE) 2016/679 (...).”

Durant la tramitació d'aquest procediment s'ha acreditat el fet descrit a l'apartat de fets provats, que és constitutiu de la infracció prevista a l'article 83.5.a l'RGPD, que tipifica la vulneració de “los principios básicos para el tratamiento incluidas las condiciones para el

consentimiento a tenor de los artículos 5, 6, 7 y 9”, entre els quals hi consta el principi de confidencialitat.

La conducta que aquí s’aborda s’ha recollit com a infracció molt greu a l’article 72.1.i de l’LOPDGDD, de la manera següent:

“i) La vulneración del deber de confidencialidad establecido en el artículo 5 de esta ley orgánica.”

4. L’article 77.2 de l’LOPDGDD disposa que, en el cas d’infraccions comeses pels responsables o encarregats enumerats a l’article 77.1 de la mateixa llei, l’autoritat de protecció de dades competent:

“(…) ha de dictar una resolució que declari la infracció i estableixi, si s’escau, les mesures que convingui adoptar perquè cessi la conducta o es corregeixin els efectes de la infracció que s’hagi comès, a excepció de la que preveu l’article 58.2.i del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d’abril de 2016.

La resolució s’ha de notificar al responsable o l’encarregat del tractament, a l’òrgan del qual depengui jeràrquicament, si s’escau, i als afectats que tinguin la condició d’interessat, si s’escau.”

En termes similars a l’LOPDGDD, l’article 21.2 de la Llei 32/2010 determina el següent:

“2. En el cas d’infraccions comeses amb relació a fitxers de titularitat pública, el director o directora de l’Autoritat Catalana de Protecció de Dades ha de dictar una resolució que declari la infracció i estableixi les mesures a adoptar per a corregir-ne els efectes.

No cal requerir mesures correctores, perquè l’entitat ha acreditat les mesures adoptades per mitigar els riscos derivats de la infracció comesa, així com per evitar que es torni a produir un incident d’aquestes característiques. L’Autoritat considera que les mesures preses per l’entitat són adequades i suficients.

Resolució

Per tot això, resolc:

1. Declarar que l’Institut Municipal d’Urbanisme de l’Ajuntament de Barcelona ha comès una infracció prevista a l’article 83.5.a en relació amb l’article 5.1.f, ambdós de l’RGPD.

No cal requerir mesures per corregir els efectes de la infracció, de conformitat amb el que s’ha exposat al fonament de dret 4t.

2. Notificar aquesta resolució a l’Institut Municipal d’Urbanisme de l’Ajuntament de Barcelona.
3. Comunicar la resolució al Síndic de Greuges, de conformitat amb el que preveu l’article 77.5 de l’LOPDGDD.

4. Ordenar que aquesta resolució es publiqui al web de l'Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010 i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, amb caràcter potestatiu l'entitat imputada pot interposar un recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar a partir de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveuen l'article 123 i següents de la Llei 39/2015. També es pot interposar directament un recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Barcelona, en el termini de dos mesos a comptar a partir de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Si l'entitat imputada manifesta a l'Autoritat la seva intenció d'interposar un recurs contenciós administratiu contra la resolució ferma en via administrativa, la resolució se suspendrà cautelarment en els termes previstos a l'article 90.3 de l'LPAC.

Igualment, l'entitat imputada pot interposar qualsevol altre recurs que consideri convenient per defensar els seus interessos.

La directora